

Temat 6: Państwo Kazimierza Wielkiego

1. Cele polityki zagranicznej Kazimierza Wielkiego:

- umocnienie pozycji międzynarodowej państwa polskiego,
- zdobycie sojuszników, którzy mogliby wesprzeć Polskę w rywalizacji z Zakonem Krzyżackim czy Czechami
- odzyskanie ziem polskich leżących poza granicami kraju: Śląska, Pomorza Gdańskiego, ziemi chełmińskiej i dobrzyńskiej, Mazowsza,
- zdobycie nowych ziem na wschodzie – ekspansja na wschód

2. Polityka zagraniczna Kazimierza Wielkiego:

a) wobec Czech

Królem Czech był Jan Luksemburski

Król Czech:

- zgłaszał pretensje do tronu polskiego
- żądał uznania praw czeskich do Śląska i Mazowsza

Jakie warunki wynegocjował Kazimierz Wielki?

- w sprawie pretensji do korony polskiej - król Czech zrezygnował z praw do korony po wypłaceniu odszkodowania
- w sprawie Śląska – Kazimierz zrezygnował z praw do Śląska ,
- w sprawie Mazowsza – stało się lennem Kazimierza uznając jego zwierzchność.

b) wobec Zakonu Krzyżackiego

Miejsce	Wyrok	Skutek
Sąd w Wyszehradzie Rozjemcami: ▪ Karol Robert Andegaweński, ▪ Jan Luksemburski	Do Polski mają powrócić Kujawy i ziemia dobrzyńska . Przy Krzyżakach ma pozostać Pomorze Gdańskie i ziemia chełmińska	Papież nie zatwierdził wyroku
Sąd papieski 1339 r. w Warszawie	Do Polski mają powrócić Kujawy i ziemia dobrzyńska, Pomorze Gdańskie i ziemia chełmińska, a Zakon ma zapłacić odszkodowanie	Krzyżacy nie uznali wyroku
Pokój wieczysty w Kaliszu 1343 r.	Do Polski mają powrócić Kujawy i ziemia dobrzyńska . Przy Krzyżakach ma pozostać Pomorze Gdańskie i ziemia chełmińska. jako jałmużna króla polskiego, który w tytulaturze zatrzymał tytuł pana Pomorza	Do Polski powróciły Kujawy i ziemia dobrzyńska. Spór z Krzyżakami czasowo został rozwiązany. Kazimierz mógł zająć się sprawami wschodnimi

c) wobec Rusi Halicko – Włodzimierskiej

Kazimierz odziedziczył Ruś Halicko – Włodzimierską po śmierci ostatniego władcy na mocy układu o przeżycie. Walczył z Litwinami i Tatarami o te ziemie. Ostatecznie przyłączył je do Polski.

3. Polityka wewnętrzna Kazimierza Wielkiego

a) cele polityki wewnętrznej:

- ujednolicenie ziem polskich po rozbiciu dzielnicowym
- rozwój gospodarczy ziem polskich
- lepsza organizacja państwa
- wzrost potęgi militarnej Polski

b) reformy Kazimierza Wielkiego

- reforma administracyjna – podzielił kraj na ziemie; na czele każdej stanął starosta, który pobierał podatki i dowodził wojskiem danej ziemi. Wprowadził urzędy centralne: kanclerza, marszałka i podskarbiego.
- reforma militarna – podstawową jednostką stała się chorągiew ziemską, którą wystawiała każda ziemia. Potężne rody wystawiały chorągwie rodowe. Zobowiązał mieszczan do obrony miast. Otoczył miasta murami i wybudował ciąg zamków wzdłuż granicy z Czechami i Marchią Brandenburską.
- reforma monetarna – zastąpił srebrnego denara groszem polskim
- reforma podatkowa – ujednolicił podatki
- ujednolicił prawo wprowadzając **statuty wiślicko – piotrkowskie 1347 r.**.. Stworzył niezależny Sąd Prawa Niemieckiego na Wawelu – ostateczną instytucję odwoławczą dla mieszczan.
- zreorganizował wydobywanie kopalin np. poprzez uchwalenie statutu **żup solnych** – kopalni soli
- nadawał miastom przywileje takie jak prawo składu czy przymus drogowy
- w 1364 r. ufundował Akademię Krakowską